

Mijn bezwaren tegen de voorgestelde Wet verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden (Wvbar) kunnen als volgt worden samengevat.

1. De Wvbar zet wat mij betreft de bestaanszekerheid van een te grote groep economisch onafhankelijke werkenden op het spel.
2. De Wvbar lijkt mij onterecht de noodzakelijke alomvattende afweging ('holistische benadering') van de Hoge Raad bij de kwalificatie van de arbeidsovereenkomst buiten spel te zetten.
3. Het past wat mij betreft niet in onze juridische traditie om de handhaving (of kwalificatie) van de civiel rechtelijke arbeidsovereenkomst aan de Belastingdienst over te laten.

Hoewel het rechtsvermoeden naar mijn mening anders moet worden uitgevoerd, ben ik positief over de introductie hiervan. Het rechtsvermoeden zal naar mijn verwachting de bestaanszekerheid van de kleine groep economisch afhankelijk werkenden vergroten.

Ter toelichting op mijn bezwaren, merk ik in het kort het volgende op.

Ad 1.

Uit de (sociale) media komt naar voren dat het nog steeds niet duidelijk is hoe groot het probleem van de schijnzelfstandigheid is. Ik begrijp dat dit mogelijk een groep van ca. 200.000 economisch afhankelijk werkenden betreft, terwijl de groep van economisch onafhankelijk werkenden naar ik inschat zeker vijf keer groter is.

Zonder een mogelijke 'opting out' als tegenhanger van het nieuw te introduceren rechtsvermoeden, dwing het dwingend rechtelijk kader van de civiele arbeidsovereenkomst de grotere groep economisch onafhankelijk werkenden in een arbeidsovereenkomst met veelal een gereguleerd lager loon dan het voor de economisch onafhankelijk werkenden gebruikelijke uurtarief. Verwacht mag worden dat de werkverschaffers deze groep werkenden vooral een tijdelijke arbeidsovereenkomst zal willen aanbieden.

Het lijkt mij voorzienbaar dat het lagere salaris en de tijdelijke arbeidsovereenkomst de bestaanszekerheid van de grote economisch onafhankelijk werkenden (meer dan 1.000.000?) zal verkleinen. Dit lijkt mij een ongewenst effect van de Wvbar.

Ad 2.

Voor de kwalificatie van de arbeidsovereenkomst is een genuanceerde, alomvattende afweging van alle relevante feiten en omstandigheden gewenst (vergelijk de Deliveroo uitspraak van de Hoge Raad). De verplichtingen van de werknemersbescherming die de civiele arbeidsovereenkomst de werknemer biedt, zou de werkverschaffer niet moeten worden opgelegd indien de economisch onafhankelijke werkende deze niet wenst of behoeft.

De in de Wvbar voorgestelde uitwerking van de weging van de drie hoofdelementen van 'werken in dienst van' (A, B en C) lijkt mij geen ruimte meer te bieden voor de 'holistische benadering' van de Hoge Raad. Ik vraag me af hoe in twee gewezen uitspraken zou zijn geoordeeld indien de voorgestelde Wvbar van toepassing zou zijn geweest. Dit betreft de cameravrouw van omroep L1 (ECLI:NL:RBLIM:2023:3404) en de Equity Partner van Deloitte (ECLI:NL:RBROT:2021:4214). Nu is voor beide geoordeeld dat zij niet op grond van een arbeidsovereenkomst werkzaam waren. De 'werkinhoudelijke aansturing' (element A) en de 'organisatorische inbedding' (element B) lijken mij in beide situaties zwaarder te wegen dan 'het werken voor eigen rekening en risico' (contra-indicatief element C). Voor de cameravrouw lijkt mij de arbeidsovereenkomst een juiste uitkomst. Ik ben bang dat de afweging van de elementen A, B en C ook voor de Equity Partner tot deze uitkomst zal leiden. Ik kan me voorstellen dat moet worden geoordeeld dat het werken van de Equity Partner 'voor eigen rekening en risico' niet zwaarder weegt dan de elementen A en B tezamen. Als deze mogelijke uitkomst niet gewenst is, dan is een meer genuanceerde afweging van de elementen A, B, C (of C- en C+) gewenst.

Ad 3.

In aanvulling op de column van Jaap van Slooten, Nieuw 'zzp-plan' van minister Van Gennip past niet goed in onze

rechtstraditie, Ondernemingsrecht 2023/63, past het wat mij betreft ook niet in onze juridische traditie om de handhaving (of kwalificatie) van de civiel rechtelijke arbeidsovereenkomst aan de Belastingdienst over te laten.

Voor wat betreft de arbeidsrelatie is de taak van de Belastingdienst om de juiste belasting en premies sociale verzekeringen te innen. Het toekennen van de werknemersbescherming op grond van de civiele arbeidsovereenkomst is en blijft wat mij betreft aan de civiele rechter. Het toekennen van de verzekeringsrechten aan de werknemer is aan het UWV.

Het rechtsvermoeden wordt wat mij betreft terecht geïntroduceerd met het voorgestelde art. 7:610aa, BW. Ter ondersteuning van dit rechtsvermoeden dienen de voorgestelde leden 2 tot en met 4 voor art. 7:610 BW in het voorgestelde artikel 610aa te worden opgenomen.

Met deze laatste suggestie blijft art. 7:610 BW zoals deze nu geldt en wordt wat mij betreft op de juiste wijze recht gedaan aan de bestrijding van de schijnzelfstandigheid van de kleine groep economisch afhankelijk werkenden, zonder de bestaanszekerheid van de ca. 1.000.000 (?) economisch onafhankelijke werkenden niet van rechtswege (lees door het dwingend rechtelijk kader van art. 7:610 BW) te verkleinen.